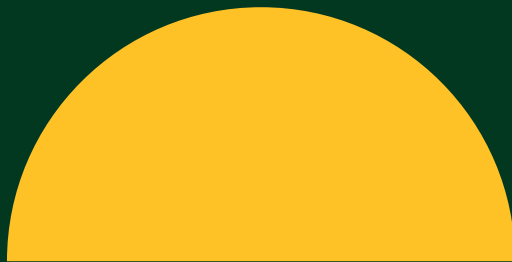

Design bedre læring

Fra vanetænkning til innovation

Einstellung-effekten

Einstellung-effekten er en kognitiv barriere, hvor hjernen automatisk genbruger velkendte løsninger baseret på tidligere erfaringer. Det betyder, at man ofte overser helt enkle forbedringer, fordi man er låst fast i en bestemt rutine.

Luchins, A. S. (1942)

Man kan ikke kilde sig selv

Hjernen ved nemlig præcis, hvad der kommer til at ske. Det samme mønster gør sig gældende i interne udviklingsprojekter. Når de samme mennesker drikker den samme kaffe i det samme mødelokale gennem flere år, bliver rutinen til en vane.

Der opstår det, man i psykologien kalder **kognitiv lethed** (Kahneman, 2011). Det føles trygt. Det er forudsigeligt. Resultatet er desværre, at hjernen sparer på energien og ubevidst slår den kritiske tænkning fra. Den kører på autopilot.

Når autopiloten styrer, rammer vi den organisatoriske hjemmeblindhed. Det interne team overser de helt basale barrierer, som slutbrugeren uundgåeligt vil snuble over. Man søger bekræftelse af den viden, man allerede har. Man udfordrer ikke fundamentet. I sidste ende vinder den kognitivt nemmeste udvej altid over den løsning, der skaber reel værdi.

Det uafhængige blik

Som uafhængig outsider bringer jeg et sæt friske og kreative øjne, der ikke er sløret af interne processer eller kontorpolitik. Jeg giver jer et kreativt puf. Vi skifter retning fra jeres vante vante **"sådan plejer vi ..."** til et nysgerrigt **"hvad nu hvis ..."**. Jeg spotter de blinde vinkler. Samtidig sikrer jeg, at jeres projekt får et solidt fundament, der skaber mærkbar værdi, når det rammer virkeligheden.

Det gør jeg gennem fire komplementære funktioner, der understøtter hele processen:

1. Designeren: Fra antagelser til værdiskabelse

Som designer er det min opgave at forstå virkeligheden, så vi designer det rigtige, rigtigt.

2. Ideskaberen: Fra vanetænkning til nye perspektiver

Som ideskaber er det min opgave at udfordre rammerne, så vi ikke falder tilbage i vanetænkning.

3. Brobyggeren: Fra løse koncepter til fast struktur

Som brobygger er det min opgave at kende hverdagen, så vi bygger bro mellem udviklingsprocessen og den daglige drift.

4. Formidleren: Fra kognitiv støj til krystallklar handling

Som formidler er det min opgave at opsamle og præsentere viden løbende, og fjerne den kognitive støj, så budskabet står klart og tydeligt.

På de efterfølgende sider udfolder jeg rollernes funktion, og viser hvilken konkret betydning de får for jeres projekt.

1. Fra antagelser til værdiskabelse

Udviklingsprojekter bygger utrolig tit på interne antagelser. Sjældnere på reel indsigt i brugernes hverdag. Konsekvensen er dyre løsninger, der rammer fuldstændig forbi skiven. Visionerne mister momentum. De ender som ubrugelige koncepter, der samler støv på en hylde eller en server (et eller andet sted), fordi de slet ikke passer ind i driften. Alt starter med at forstå brugeren. Forstår vi ikke dem, der skal leve med løsningen, bygger vi ganske enkelt i blinde.

Jeg arbejder med indsigt-baseret design. Med afsæt i **Human-Centered Design** (Norman, 2013) kortlægger jeg slutbrugerens virkelighed. Vi lokaliserer de specifikke barrierer, der rammer i hverdagen. Det gør os i stand til at bygge løsninger, som folk rent faktisk kan og vil bruge. Løsninger, der leverer værdi fra første dag.

Hvad betyder det for jeres projekt?

Det betyder, at I stopper med at spilde tid og ressourcer på gætværk. Vi fjerner den klassiske risiko for at udvikle et flot koncept, som slutbrugerene alligevel afviser. I får et stærkt fundament, hvor indsatsen løser et reelt problem ude i virkeligheden og leverer mærkbar værdi fra første dag.

2. Fra hjemmeblindhed til nye muligheder

Interne teams bliver ofte ramt af **The Curse of Knowledge** (Camerer et al., 1989). Når man kender sit fag og sit system ud og ind, mister man evnen til at betragte processerne udefra. Ekspertisen bliver en kognitiv spændetrøje. Man reproducerer ubevidst de samme løsninger og overser de åbenlyse muligheder.

Jeg stiller de spørgsmål, I for længst er holdt op med at stille hinanden. Jeg udfordrer vanerne. Ved at trække på principperne fra **Lateral Thinking** (De Bono, 1967) bryder vi bevidst med den konventionelle logik. Vi slipper driftstankegangen for en stund.

Hvad betyder det for jeres projekt?

Vi bryder ekkokammeret. Vi bygger ikke morgendagens didaktik med gårsdagens tankegang. I får de kvalificerede og de skæve idéer på bordet og ud i lyset. Og vi kasserer de halvfærdige lappeløsninger, der alligevel ikke holder i længden.

3. Fra kompleksitet til anvendelighed

Tung viden og store visioner er ubrugelige, hvis de ikke fungerer i praksis. Alt for mange projekter leverer et abstrakt koncept og kaster det over hegnet til driften. Så må de selv regne ud, hvordan det skal bruges. Det slår fejl hver gang. Den strukturelle bro mangler.

Min opgave er at bygge den bro. Jeg skaber forbindelsen mellem jeres strategiske mål og de faktiske betingelser ude i hverdagen. Jeg kender driften indefra. Jeg trækker en rød tråd direkte fra jeres abstrakte idéer til konkrete handlinger i organisationen. Vi bygger en struktur, der sikrer, at konceptet rent faktisk kan udføres af de mennesker, der skal arbejde med det.

Hvad betyder det for jeres projekt?

Jeres strategi overlever mødet med virkeligheden. Jeg lukker det velkendte gab mellem dem, der udtænker konceptet, og dem, der skal arbejde med det. Jeres projekt kommer til at fungere på en helt almindelig tirsdag.

4. Fra kognitiv støj til gennemslagskraft

Komplekse budskaber drukner alt for tit i tunge tekster og uoverskuelig formidling. Det overbelaster modtagerens mentale kapacitet. Vi kender udfordringen fra **Cognitive Load Theory** (Sweller, 1988). Det skaber en ubevidst og øjeblikkelig modstand hos brugeren. Hvis designet står i vejen for budskabet, fejler hele materialet.

Jeg oversætter jeres viden til et sprog og en struktur, alle kan afkode. Jeg bygger et stramt visuelt hierarki, der arbejder sammen med det faglige indhold i stedet for at modarbejde det.

Hvad betyder det for jeres projekt?

Jeres budskaber trænger rent faktisk igennem. I undgår at tabe modtageren på gulvet, fordi materialet er rodet eller for tungt. I får et slutprodukt, der fanger opmærksomheden og sænker barrieren for forandring.

Hvad får I?

Der opstår lynhurtigt en usynlig kløft i strategiske udviklingsprojekter. På den ene side står I med en ambitiøs vision og en enorm faglighed. På den anden side sidder slutbrugerne og underviserne. De drukner i kompleksiteten, hvis koblingen til deres hverdag fejler.

Mit arbejde handler om at lukke den kløft. Det er en direkte investering i forandringskraft. Vi respekterer både jeres ressourcer og brugerens kapacitet. Vi fjerner de barrierer, der spænder ben for forankringen.

For jer: Mærkbar innovation og retning

I er domæneeksperterne. Det skal I blive ved med at være. I slipper for at køre fast i endeløse interne drøftelser, hvor idéerne mister momentum og drukner i systemtænkning. Jeg styrer innovationsprocessen. Jeg understøtter en proces, der bevarer jeres høje ambitioner og sætter en klar, metodisk retning. I får reel fremdrift, og jeres udviklingsprojekt bliver trukket sikkert i land.

For jeres brugere: Overskud til at handle

Jeres undervisere eller medarbejdere slipper for at føle sig overvældede af nye koncepter. Når vi rydder op i strukturen og fjerner den kognitive støj, fjerner vi modstanden. De bruger deres mentale energi på at tage de nye tiltag til sig i stedet for at kæmpe med et uoverskueligt format.

Jeres resultat: Innovation, der lander i praksis

I vil opleve, at jeres udviklingsprojekter rent faktisk virker i hverdagen. Med det uafhængige blik og den rette stilladsering lukker vi hullet mellem jeres visioner og slutbrugerens virkelighed. Projektet går fra at være et abstrakt koncept til at blive et aktivt værktøj, folk rent faktisk bruger.

Læringsdesign og didaktisk formidling

Missionen for Learn by Design er at gøre kompleks viden let at afkode, forstå og huske. God formidling er et designhåndværk. Det kræver, at vi flytter blikket fra, hvad afsenderen vil aflevere, til hvad modtageren reelt kan rumme.

Gennem en forening af visuel klarhed, modtagerorienteret designtænkning og kognitionsvidenskab bygger jeg bro mellem tung faglighed og reel læring.

René Beier Fogtmann
rene@learnbydesign.dk

Bag Learn by Design

Som didaktisk formidlingsdesigner arbejder jeg med at formgive viden, så den ikke spænder ben for hjernen. Jeg træner jeres team i at tænke som designere, når I formidler.

Jeg har base i Randers, men hjælper undervisere, forlag og fageksperter i hele landet. Mit arbejde former sig primært gennem fire ydelser:

Oplæg og workshops

Jeg træner jer i at bygge en stærk didaktisk arkitektur. Med afsæt i Design Baseret Læring Canvas og Fortællingsbaseret Didaktik Canvas lærer I at skære den kognitive støj væk. Resultatet er undervisere, der bruger mindre tid på at famle i blinde, og et publikum, der reelt husker det, de har lært.

Optimering af eksisterende materialer

Hvis I mangler tiden eller overskuddet, rydder jeg op i tunge forløb og formgiver et kognitivt rent design. Det gælder både de fysiske materialer og rodet i jeres digitale læringsmiljøer. Jeg former alt fra det visuelle hierarki til selve processen, så jeres faglige viden står rent og kan bruges i praksis.

Didaktisk formidlingsrådgivning

Udvikler I selv læringsmidler, spil eller undervisningsforløb? Så fungerer jeg som jeres kritiske blik udefra. Jeg går materialet efter i sømmene og kvalitetssikrer den didaktiske arkitektur. Jeg peger præcist på, hvor den kognitive støj spænder ben for forståelsen, og leverer konkrete løsningsforslag til at fjerne barriererne. I står selv for selve produktionen og tilretningen. Jeg sikrer, at jeres fundament reelt virker for modtageren.

Ekstern innovationskonsulent

Interne udviklingsprojekter strandede ofte i organisatorisk hjemmeblindhed, hvor hjernen kører på autopilot og ubevidst genbruger de samme løsninger. Som ekstern outsider udfordrer jeg vanerne og bryder den konventionelle logik. Jeg bygger bro mellem udviklingsafdelingens abstrakte visioner og de faktiske betingelser hos underviseren, så jeres nye koncepter ik' samler støv, men rent faktisk fungerer på en helt almindelig tirsdag.

Learn by Design er et
læringsbureau, der arbejder
for at gøre læring mere
æstetisk, kreativt og ...
lærende!